

Raadselachtige moederliefde

THEATER

PAX MAMA

**PAX Mama van Arnon Grunberg door
DNA, regie Gerardjan Rijnders**

30/1, Frascati Amsterdam

Rijnders tuigde de voorstelling op met intrigerende momenten. Verder is het een raadsel.

In zijn *Voetnoot* op de voorpagina van deze krant schrijft Arnon Grunberg af en toe, en helaas te weinig, over zijn moeder. Dit jaar komt er ook een documentaire uit over moeder en zoon Grunberg; van de moeder zelf verschijnen de memoires. Kortom: de band tussen beiden is hecht en soms ook een tikkeltje ondoorgrondelijk.

Als diezelfde Arnon Grunberg een toneeltekst schrijft over moeders, maakt dat nieuwsgierig. Hij schreef zijn stuk voor theatergroep De Nieuw Amsterdam en met name voor de van oorsprong Egyptische acteur Sabri Saad El Hamus. 'Sabri Saad El Hamus en Arnon Grunberg herkennen in elkaar de adoratie voor hun moeder en besloten daar een toneelstuk over te maken', staat in de flyer.

Ter voorbereiding van *PAX Mama* hebben de acteur en de schrijver elkaars moeders bezocht, in Amsterdam en in Caïro. Gerardjan Rijnders werd bij het project betrokken als regisseur. Het is aan hem te danken dat *PAX Mama* nog behapbaar blijft. De regisseur heeft de voorstelling ten minste opgetuigd met een paar intrigerende momenten, zodat het niet alleen maar een exegetische werd. Verder blijft

Grunbergs stuk een raadsel en een nauwelijks te ontwarren grabbelton van thema's en ideetjes.

PAX Mama begint met straatbeelden van Caïro. Dan klinkt het geluid van een bomexplosie. In een Egyptische moskee ontmoeten twee mannen elkaar: de kunstschilder Hassan (El Hamus) en de jonge Pools arts Pavel (Tomer Pawlicki); beiden wonen in Nederland. Later voegt zich nog een vrouw (Sam Ghilane) bij hen: zij wordt aangeduid als 'poes', en is ook de dochter van de schilder.

Tussen de mannen is sprake van een sadomasochistische aantrekkingskracht. Dat valt althans op te maken uit de scène in de badkamer waarin de Pool de Arabier flink bij zijn ballen pakt. Later maakt hij gestileerde bewegingen die verwijzen naar fist-fucking, iets tussen lust en marteling in.

In de dialogen verweeft Grunberg thema's die wij uit zijn romans kennen: vervreemding, onthechting, persoonsverwisseling, latente dreiging. Hier en daar klinkt een mooie zinnetje ('Onder uw voeten ligt het paradijs, moeder'), maar duister blijft het. 'Pas als de moeder er niet meer is, kan een man van een andere vrouw houden', wordt gezegd. Met dat interessante thema wordt weinig gedaan. Eigenlijk is de pop die de moeder verbeeldt (gemaakt door Ulrike Quade) het mooist: een aandoenlijk, oud, ingeteerd vrouwtje dat gelukkig niets hoeft te zeggen.

In zijn geestige *Voetnoot* van afgelopen vrijdag kondigde Grunberg aan dat hij binnenkort wordt benoemd tot seksrabbijn bij *de Volkskrant*. De schrijver lijkt daar vooralsnog meer op zijn plek dan in het theater. Maar wat niet is, kan nog komen - zei mijn moeder altijd.

Hein Janssen